

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.,
rândul cu litere garmond.

Școale perdute.

Sibiu, 6 Februarie n.

Ziarul „Tribuna” din Arad se plânge în două articole, că în cursul celor trei ani din urmă am fi pierdut cincisute de școale de ale noastre, din cele vre-o trei mii, pe cari le avem, cu cei de confesiunea gr. cat. împreună, ca școale confesionale române. Va fi adevărat aceea ce spune „Tribuna”. Am pierdut, într-adevăr, multe școale în timpul din urmă. „Tribuna” însă nu se mulțamește numai cu constatarea acestui fapt trist, ci caută să stabilească și responsabilitățile pentru această stare de lucruri, la tot cazul regretabilă, și a pune vina pe consistoriile noastre, cari n’ar fi având nici o cunoștință despre aceea ce se întâmplă cu școalele, — fiind că sunt compuse din oameni cari nu se pricep de loc la chestii școlare, — și n’ar fi stăruit la susținerea lor, chiar și dacă ar fi avut cunoștință, că unele din ele sunt primejdiate.

Imputările sunt grave, dar nemeritate. Consistoriile noastre sunt compuse, după părerea noastră, din aceea ce avem mai bun în biserica noastră, și ca cler, și ca mireni. Și dacă în senatele școlare nu au putut intra pretutindenea în învățătoria dela școalele elementare, în schimb se află în ele profesori, și fost profesori, ori directori, cari credem, că tot atât de bine se pricep la chestiile școlare, ca învățătorii.

Iar afirmarea, că consistoriile noastre nu ar avea cunoștință esactă despre starea școalelor confesionale, susținute de credincioșii noștri, și nu și-ar bate capul cu susținerea și cu salvarea lor, e scoasă din fantasia scriitorului articolelor amintite, nu din starea reală a lucrurilor. Căci nu este adevărată nici una din aceste două afirmări!

Adevărul e, că consistoriile noastre țin în cea mai bună evidență toate școalele pe cari le avem, împreună cu starea lor, bună ori rea, cum e, iar despre această stare a școalelor se face raport amănunțit în fiecare an sinodului respectiv, iar din trei în trei ani congresului național bisericesc. Rapoartele acestea se censurează, se discută, se iau hotărâri asupra lor, pe cari consistoriile apoi le execută, și ziarele aduc rapoarte despre cele hotărâte și discutate în sinoade și în congres. Să caute numai confrății dela „Tribuna”, că vor afla sigur și în coloanele ziarului lor astfel de rapoarte. Și adevărul e, că din partea consistoriilor noastre s’a făcut și se face tot ce e cu putință, pentru ca școalele noastre să fie susținute, iar cele primejdiate să fie salvate.

Dacă cu toate acestea unele din ele nu s’au putut salva, ci a trebuit să le pierdem, vina este a se căuta, nu în consistorii, ci altunde. O spunem noi, că unde zace. În sărăcia celor mai multe din comunele noastre bisericești, cari fiind compuse din numai câte 70—80 familii, le este cu totul imposibil să plătească învățătorului leafa stabilită din partea legii în o mie coroane, plus locuință, lemne, grădini și cuincuenalii, dar mai ales le este cu neputință a ridica din puterile lor edificii școlare corespunzătoare, așa cum le pretinde legea, cu cheltueli mari de câte 10—15 000 coroane, — iar în lipsa edificiului școlar corespunzător, legea nu îndreptățește credincioșii să ceară întregire de salariu dela stat pe seama învățătorului lor, și guvernul nici nu acordă în astfel de cazuri nici un ajutor.

În astfel de cazuri, foarte multe la noi, poatesă fie compus apoi consistorul tot numai din capacități pedagogice, căci la alt rezultat tot nu s’ar putea ajunge, decât numai la cel trist pe care-l avem: ne pierdem școalele în comunele în cari

ne lipsesc mijloacele pentru a le susține din propriile noastre puteri. Iscușința pedagogică nu folosește aci nimica, fie ori cât de mare, ci folosesc banii, pe cari nu-i avem. Nu consistoriile compuse din mai mulți învățători ne trebuie deci pentru salvarea școalelor, ci ne-ar trebui mulți, foarte mulți mecenati, ca ilustrul domn Vasile de Siroescu. Pe aceștia să ni-i dea „Tribuna” dacă poate și dacă-i are, și atunci am salvat școalele, iar inveniunile adreseze-le altora, cari le merită, nu celor ce-și fac datorința, cum sunt consistoriile noastre.

Domnii dela „Tribuna” mai află izvorul răului și în faptul, că școalele noastre nu mai sunt naționale, ci confesionale. Scape însă din vedere stimații confrăți, că școalele noastre de astăzi își au întemeiată îndreptățirea de a fi în articolul de lege 38 dela 1868, care împarte școalele în patru categorii: confesionale, comunale, de stat și înființate de reuniuni. Biserica noastră, ca susținătoare de școale, a trebuit să-și aleagă una din categoriile acestea, și a ales școala confesională. Cred domnii dela „Tribuna” că era mai bine dacă alegea o altă categorie de școale? Oare cu cât am sta astăzi mai bine, dacă le lăsam să fie toate, cum ni-se cerea pe atunci, școale comunale? Adevărul e deci, că dacă astăzi ne mai avem școalele noastre, le avem numai pentru că ele sunt confesionale.

Mai susține „Tribuna”, că la noi în arhidieceză (probabil scriitorul articolului e din arhidieceză) ar sta școalele mai rău, din cauza, că noi nu avem învățători în consistorii și nici în sinod. Firește, aceea, că avem profesori și directori de școale în consistorii și în sinod, oameni deci, din mâinile cărora ies învățătorii, nu numără. Învățătorii trebuie să fie!...

Cumcă școalele noastre din arhidieceză cum stau, se va vedea mai bine din raportul ce se va înainta proximalui sinod arhidiecezan.

Noi însă și până atunci putem liniști publicul nostru, că școalele din arhidieceză stau mai bine, decât cele din alte părți. Iar dacă cele din celelalte dieceze ar fi totuși mai bune, nu putem decât să ne felicităm, pentru că atunci într-adevăr stăm bine cu școalele. De ce deci alarma, când nu este motiv de alarmă? De ce se caută a se disgesta, a se discura publicul, în loc de a fi îndemnat să aducă jertfe, din cari, cu timpul, avându-ne fondurile necesare, am putea să ridicăm de nou școale confesionale pretutindenea pe unde acuma le-am pierdut?!...

În special despre consistorul arhidiecezan am mai putea să spunem, că a jertfit numai în anul trecut din modestele mijloace cari îi stau la dispoziție peste 150 000 de coroane în scopul salvării școalelor. Dar ce s’a putut face numai cu atâta pentru asigurarea pentru totdeauna a celor peste o mie de școale confesionale de sub jurisdicțiunea sa? Și ce ar putea să facă mai mult învățătorii, dacă consistorul ar fi compus chiar numai din învățători?!

Să nu caute deci confrății dela „Tribuna” totdeauna vina pentru relele pe cari toți le cunoaștem, acolo unde ea nu e de căutat, ci meargă la izvorul cel adevărat, de unde și iau relele nașterea. Și cumcă izvorul e cel indicat de noi, se pot ușor convinge confrății, dacă vor medita puțin asupra întrebării, cu care ne încheiem aceste lămuriri, anume: De ce nu sunt periclitate și nu se pierd școalele confesionale ale Sașilor, cari stau sub aceeași lege apponyană ca ale noastre și sub aceiași inspecții regești de școale, și sunt confesionale și ele ca ale noastre?!!

Maiestatea Sa, Împăratul și Regele nostru sosește la Budapesta Mercuri, în 8 Februarie n. și rămâne trei săptămâni în capitala țării noastre.

FOIȘOARĂ.

Doctrina religioasă a lui Tolstoi.

De Dr. Seb. Stanca.

(Urmare).

Scopul vieții este deci adăparea tuturor momentelor vieții la izvorul iubirii, prefacerea domoală a răului în bine și desăvârșirea adevărului și a binelui, adevărata viață nu poate fi alta decât viața în iubire.

„Iată cum îmi închipui eu viața, zice Tolstoi. Prin fel de fel de țevi nenumărate ource o fluiditate, o lumină. Fluiditatea aceasta e energia vieții, e însuși Dumnezeu. Țevile suntem ființele viețuitoare. Unele dintre aceste sunt foarte mobile, altele mai puțin altele de fel, iar unele se mișcă de tot liber. Aceste din urmă suntem noi oamenii; noi suntem în stare să cuprindem această fluiditate întreagă, să lăsam să treacă toată prin ființa noastră, să simțim pe Dumnezeu în noi.

Stagnarea mișcării acesteia este moartea. Viața personală înceată și eul meu trece și se împreună cu energia care trece prin mine. Energia aceasta e însuși Dumnezeu.”

Prin urmare întrebarea: de ce trăim, numai un singur răspuns poate avea, și acesta e: pentru că vrea Dumnezeu. De ce o vrea Dumnezeu? Asta e enigma veciniei, care nu ne este dat să o putem vreodată înțelege. Aceasta se poate împăca numai cu credința, că Dumnezeu a lăsat pe fiecare om ca prin el să se realizeze un scop, iar scopul acesta e mare, nobil și grandios.

Credința e cunoașterea înțelesului vieții omenesci, în puterea căreia omul nu se nimicește ci trăiește. Credința e puterea vieții. Dacă omul n’ar crede, că este ceva care i poruncește să trăiască, ușor și-ar lăsa viața. Dacă nu vede și nu înțelege deșertăciunea celor trecătoare, atunci crede în aceste; dar dacă înțelege deșertăciunea acestora, atunci crede în nemărginire, în energia veciniei, în Dumnezeu. Fără credință omul nu poate viețui.

În consecința ideilor acestora Tolstoi răspunde și la întrebarea, că are omul drept să-și ia viața, sau nu.

Viața nu se poate nimici, ea e în sfârșit de timp și spațiu. Moartea nu poate decât să schimbe forma vieții, poate să-vill participarea ei la acțiunile lumii.

Omul e dator să trăiască; nimicindu-și viața dă dovadă, că nu cunoaște rostul acesteia; el greșeste, pentru că își ia posibilitatea ca să afle și să își câștige tot ceea ce i-ar putea da viața încă în lumea aceasta.

Ulog din mănăstirea Optina a zăcut 30 ani și a fost pururi mulțumitor lui Dumnezeu. Procesionilor ce se făceau la acel loc ologul le-a propovăduit adevărul și iubirea, nu sinuciderea. A făcut cu aceasta de mii de ori mai mult bine omenimei, decât dacă și-ar fi luat simpla viață.

N’avem deci drept să ne desbrăcăm de viață. Omul până are viață, trebuie să se perfecționeze, să fie fosositor lumii prin munca sa, nu prin aceea, că se curăță pe sine din lume.

Iată câteva crâmpene din mărturisirea de credință a unui om fără seamăn în literatura universală. Cu greu îți oferă filozofarea aceasta o oglindă clară a sufletului lui Tolstoi. Nu-i mirare.

Omul trecut odată o viață întreagă prin cele mai sguuitoare lupte sufletești în căutarea adevărului, aflându-l la bătrânețe în cuvântul evangheliei, se prinde orbiș de aceasta și cu un zel ultraapostolic își deneagă tot trecutul, condamnă toată organizația lumii, condamnă tot și pretinde o reformă radicală, care să organizeze lumea întreagă, întreg rostul vieții omenimei pe temeiul virtuților evanghelice, singurele ducătoare la scop.

În zelul acesta, Tolstoi trece peste granițele impuse de slăbioinile omenesci, peste orice considerații de dezvoltare istorică și are în vedere numai desăvârșirea evanghelică absolută a omenimei.

Arta o consideră o simplă meserie, care caută să stoarcă banii poporului, pentru ca să imbuizeze pe unul sau altul privilegiat, fără ca poporul să aibă vreun folos real. Shakespeare d. ex. e petru Tolstoi o nulitate literară. Persoanele lui Shakespeare n’au caracter, el n’are simț pentru frumos, acțiunea dramelor lui e confuză și nenaturală, dramele lui sunt străine de viață, false, personajele lui vorbesc o limbă păsărească, și mai pesus de toate Shakespeare e un scriitor imoral, el preamărește cea mai ordinată concepție de viață: scopul sfințește mijloacele.

Tolstoi cere ca arta să fie religioasă. Numai aceasta e adevărata arta. Numai acela poate scrie drame bune, care spune lucruri de o valoare absolută pentru omenime, idei referitoare la raportul între om și Dumnezeu, despre univers, despre vecinicie, despre infinit.

Ideile cari agită azi popoarele, sunt ordinare, demoralizează arta. Așa de pildă patriotismul.

Patriotismul e un sentiment nerațional și stricăcios, care trebuie oprit cu toate mijloacele. Războaiele, a căror obârșie e acest sentiment, nu pot satisface principiilor morale.

(Va urma)

Alegerea dela Șimleu. În locul decedatului Ugron Gábor se alege deputat nou la dieta țării în 14 Februarie n. în cercul electoral al Șimleului. Partidul național român a candidat pe dl. Dr. Victor Delev, fost candidat naționalist român și la alegerile generale. Contracandidatul său e Barabás Béla, independentist.

Adunare poporală în Arad. În 3/16 Februarie se ține în Arad, o adunare poporală, la care sunt poftiți să participe toți Românii din comitatele Arad, Bichiș și Cenad, aparținători partidului național român. Vor fi de față la adunare toți fruntașii partidului.

Din parlament. În discuția asupra legii despre prelungirea privilegiului pe sama băncii austro-ungare, care de-ourge încă în dietă, și nu se va termina așa curând, a luat cuvântul Mercuri, 1 Februarie n. și deputatul român Dr. T. Mihali. A luat în apărare în vorbirea sa băncile românești, atacate de alți vorbitori, ca nepatriotice și ca ruinătoare de Săcui, și la urmă a declarat, că deși deputații naționaliști nu au încredere în actualul guvern, *votază totuși legea*, deoarece ea *servește interesele țării*. Foarte bine și foarte corect. Legile, cari servesc interesele țării, sunt bune. Dar legea din discuție *servește totodată și interesele dualismului*. Primind legea, *primim și dualismul*! Și atunci, dacă acceptăm de bun dualismul, de ce mai ținem în program punctul referitor la dualism? Ori și mai la înțeles, de ce suntem noi injurați și insultați totdeauna, când cerem ștergerea acestui punct din program, împreună cu ștergerea punctului prim din program? Poate că ne va lămuri tânărul confrate din Arad, dacă cumva e — *acasă*.

„Preoții de mir și sfântul Sinod“.

Acesta este titlul unei interesante broșuri, scrise de dl. Ioan Andreiu, profesor la liceul din Ploesti, în România, și tipărită în anul trecut în tipografia „Isbânda” din Ploesti. În broșură se arată cu multă temeinicie, că nu e de loc anticanonică intrarea preoților de mir în sfântul Sinod, cum credeau și cred unii, ba e chiar necesară, fiind preoții elementele, cari cunosc bine nevoile și lipsurile bisericii, căci se află în contact zilnic și direct cu credincioșii. Autorul broșurii arată, cum la sinoadele din vechime, chiar și la cele ecumenice, au participat și preoți, ba chiar și diaconi și mireni.

Astfel în *Arabia* s'a ținut la anul 244 un sinod, la care a fost chemat și învățatul Origen, care era preot. În biserica din *Africa* au fost convocate mai multe sinoade de *Ciprian*, episcopul Cartaginei, între anii 248—258, la cari au luat parte, nu numai episcopii acolei provincii, ci și preoți, diaconi, ba și laici. În *Antiochia* s'au ținut în secolul al treilea două sinoade, la cari au participat mulțime de episcopi din Asia, împreună cu preoți și diaconi. Și așa mai departe. Se aduc exemple multe.

Se arată apoi în broșură, cum și la sinoadele din Constantinopol, ținute la anii 1383, 1389, 1400 etc. au participat mitropoliții români din Muntenia și Moldova însoțiți și de preoți, și se dovedește, că la sinoadele ținute în Principatele române în secolul al 17-lea încă au participat și preoți. Interesant e apoi capitulul în care se arată, cum patriarhul Ierusalimului, *Dosofteiu*, a dat sfaturi mitropolitului *Atanasie* din Alba-Iulia, ca să țină în fiecare an de două ori „sabor cu aleși, înțelepți și cinstiți preoți”. *Atanasie* a primit în scris o instrucție amănunțită în privința aceasta.

În secolul al 18-lea, anul 1752, încă s'a ținut un sinod în Iași, la care au participat 24 preoți, iar în divanul ad hoc din Moldova, episcopul *Melchisedec* al Romanului, a făcut propunere formală pentru admiterea preoților în sinod. Propunerea a fost motivată cu puternice cuvinte și a fost acceptată, căci divanul ad hoc a luat hotărâre pentru: „Înființarea unei autorități sinodale centrale pentru treburile duhovnicești, canonice și disciplinare, unde va fi reprezentată și preoțimea fiecărei eparhii”. Adecă însuși *Melchisedec*, cel mai învățat Arhieru al bisericii ortodoxe române din principate, a fost de convingerea, că participarea preoților de mir la sinoade nu e anticanonică. De fapt sub principele *Cuza* preoții, ba și laicii, iau parte la desbaterile sinodului, dar la 1872 se aduce o lege, care le interzice participarea.

Înființarea consistoriului superior bisericesc din România nu e alta decă, decât revenirea la practica de mai înainte.

În urmă se arată în broșură, cum sunt compuse sinoadele celorlalte biserici creștine ortodoxe, la cari iau parte pre-

tutindena preoții de mir și laicii, — și se face propagandă pentru constituirea sinodului din România pe aceleași baze, ca în celelalte biserici, adică: cu admiterea preoților și a mirenilor. Căci, n'am spus încă aceea ce trebuia să spunem dela început, broșura e tipărită numai la anul 1910, dar a fost scrisă la anul 1897, deci înainte cu 13 ani, pe când în România nici nu se discuta încă ideea înființării consistoriului superior bisericesc, și a fost publicată în fragmente, ca articole de ziar. Ideile și datele cuprinse în ea au dat însă sigur impulsul celor ce mai târziu au îmbrățișat această chestie și au căutat să-i dea intrupare. De aceea, broșura, care și astăzi poate fi citită cu mult folos, merită relevare, ca un op în care e arătat clar și cu argumente tari, că participarea preoților de mir la sfântul sinod nu e de loc anticanonică, cum vreau să susțină unii.

Învățătorul ca revizor.

La școalele noastre confesionale inspecțiunea școlară o fac organele instituite de biserică și de stat. Oricât de conștiințioasă ar fi această inspecțiune oficială, oricât de fidelă prescrierilor legilor din vigoare, totuși nu poate avea rezultate atât de binefăcătoare, ca și inspecțiunea neoficială, neimpusă de lege, inspecțiunea care o face învățătorul sie-și și școlaei sale.

Un bărbat de școală pune mai multe întrebări, vrednice de atențiune, prin cari învățătorul se poate controla pe sine și-și poate controla școala sa.

În cele următoare voi înșira câteva: Ești sigur, că numele tău va fi pronunțat cu respect și atunci, când demult nu vei mai fi în viață?

Ești tu adevărat învățător, adevărat instructor și educator, sau dai numai oare în schimb salariului ce ți primești?

Îmbrățișezi tu chemarea de crescător cu toată căldura, cu toată stăruința, cu toată personalitatea ta?

Dacă ești tânăr, adaugi tu ceva în fiecare zi, în fiecare an, la cunoștințele teoretice din specialitatea ta?

Atât în reuniuni, cât și acasă, azi se lucrează mult; aparții tu acelor cari lucrează, cari se năzuiesc a-și îmbogăți cunoștințele?

Dacă ești bătrân, a rămas spiritul tău viu și tânăr? Nu cumva te numeri între acei cari zic: „Eu nu vreau să mai învăț nimic“?

Mai departe, în ce relațiuni stai cu autoritățile superioare? Atragi tu atențiunea lor asupra ta prin prestațiunile tale, ori ai lipsă de îndurarea lor?

Al motiv a te plânge în contra autorităților tale? Judecă, nu cumva oade parte a cea mai mare de vină asupra ta?

Trăiești bine cu colegii tăi? Dacă da ferice de tine! Dacă nu, e adevărat, că ei, după părerea ta, poartă întreagă vina?

Dar să intrăm în școală: Mergi tu totdeauna preparat în clasă și prestezi tu ceva în mod sistematic, sau merge totul numai ca la automat, în mod superficial?

În cazul din urmă să na întârzi a te îndrepta, în cazul dintâi revidează-ți clasa cât mai des, ca munca ta să nu fie perdută, ci răsplătită.

Repetează materialul pe care îl dai mai des, că dacă se neglijează repetiția diligentă a celor propuse, toată osteneala ta e zadarnică.

La aceste întrebări serioase, fiecare învățător trebuie să-și răspundă sie-și, în calitate de revizor al școlaei sale, dar să fie cu grijă, ca răspunsurile să fie în consonanță cu adevărul. Verissimus.

Conferențele învățătoresci.

Organizarea economică a poporului și activitatea socială a învățătorului.

De Vasile Oniciu, învățător în Buninginea. (Urmare).

Mare binefacere zace și în aceea, că oamenii săteni în fiecare Duminică convingin la olaltă.

Cu ocaziunea acestor conveniri mai bine își pot face cunoscute interesele comune, împărțându-și năcazurile și bucuriile unii altora; iar cei ce bine se cunosc, aceia bucură se și ajută unii pe alții.

Tovărășiile deci, al căror rol e a educa poporul economic și moralmente, numai binefacere, binecuvântare și pace aduc în popor.

Că la ce fel de rezultate pot ajunge tovărășiile pe lângă o conducere bună, ne putem convinge și din următoarele cazuri:

1. Societatea economilor slovaci din comuna Brogyán în o dare de seamă a sa serie următoarele:

„Înainte de aceasta cu cincisprezece ani am început munca noastră cu câte 20 fl. pe săptămână, și acum deja acolo am ajuns, că am luat în arândă o moșie de o mie de jugăre. Însine exportăm la München în tot anul câte 20—30 vagoane de orz pentru fabricarea de bere. Capitalul însoțirii noastre de credit atinge suma de o sută de mii coroane și face o întoarcere anuală de jumătate milion cor. Iar însoțirea de consum ce o avem, are o întoarcere de treizeci mii de cor. Avem reuniunea noastră de ceteră, avem școală de pomi, și dacă Dumnezeu ne va ajuta vom zidi și o fabrică de zahăr. Iată aceasta a răsarit din sămânța cruțării celor douăzeci fileri pe săptămână, la toate acestea le pune vârf și folosul moral.

Beutura de vinars e în apunere, locul vinarsului îl ocupă thea, cafeaua și vinul“.

2. În comuna Majosháza s'a format o însoțire de credit în anul 1888, având 63 membri cu 276 cote de câte 20 fl.

Preliminarul anului prim a fost de 1971 fl., în anul 1900 a avut 208 membri cu 837 cote, iar preliminarul a atins suma de 25.423 fl. 87 or. Din suma banilor adunați prin membri în decursul celor 12 ani s'a zidit o biserică cu 26 mii fl. și o școală în preț de o mie două sute fl. Iar comuna însăși abia numără întreagă 490 suflete. Să spună acum careva, că însoțirile nu sunt de folos!

3. În comuna Onod s'a înființat în anul 1890 o însoțire de credit cu 97 membri, cari au subscris 328 cote de câte 25 fl. Preliminarul în anul întâi vorbește de 1897 fl. și 25 or.

La 10 ani dela înființare adecă la anul 1900 are 248 membri cu 975 cote, preliminarul e de 22.128 fl. 76 or. Membrii cu ajutorul însoțirii au cumpărat o moșie de 218 jugăre cat.

4. În comuna Sada asemenea s'a făcut. Însoțirea de credit înființată deja în cei trei ani dela început a cumpărat o moșie de 438 jugăre.

5. În comitatul Sáros s'a înființat o însoțire de consum și valorisare cu 600 cote. Peste o lună a avut deja 200 membri cu 700 cote. Iar la un an dela înființare a avut mai mult ca 2000 de membri, și până când în cele două luni dela început de tot a avut 4815 fl. intrate, la finea anului avea suma de 28 mii fl.

Cu un cuvânt conducerea să fie bună, și atunci și rezultatele materiale și morale vor fi multămitoare.

Dupăce acum știm în ce constă organizarea economică a poporului, să vedem, că în legătura cu aceasta care ar fi activitatea socială a învățătorului?

Înainte de a arăta, care e activitatea socială a învățătorului trebuie să amintesc, că atât în urma poziției sociale, cât și în urma faptului, că oficial preoțesc e mai ușor de purtat, rolul prim în organizarea economică a poporului de pe sate trebuie să l aibă preoții.

Aceasta o afirm numai pentru aceea, că noi în decursul anului școlar în urma noului plan de învățământ abia putem satisface datorințelor ce ni se impun în școală. În ce constă greutatea o știm cu toții. Iar a vorbi de alte datorințe de împlinit în afară de școală, nu ne prea încumetăm.

Totuși lucrând alături cu preotul, care chemarea sa de păstor sufleteș nu și-o consideră de împlinită numai cu serviciul din altar, negreșit trebuie să ne străduim și noi, cu deosebire când e vorba de o chestiune atât de importantă, cum e organizarea economică a poporului, din care facem parte, să ne facem datorința. Căci cine să se ocupe în primul rând cu poporul, dacă nu conducătorii lui naturali: preotul și învățătorul, a căror soarte e strâns legată de soarta poporului.

Activitatea aceasta socială a noastră, prin care pregătim calea spre organizare, împrietenind poporul cu ideea întovărășirilor, s'o începem încă din școală. Și a-nume trebuie să dăm copiilor de țăran acele cunoștințe, de cari într'adevăr au nemijlocită trebuință în viața lor.

Să fie școala noastră chipul viitoarei lor vieți.

Să instruăm acei copii de țăran, spre pildă în ceteră așa, ca independent să-și însușească conținutul vre-unei bucăți de ceteră, pentruca pășind în viață să aibă plăcere a ceti. Să-și poată conduce singuri socotelile economiei lor, oug-tele în mod corect să și-le scrie pe hârtie, să cunoască trecutul poporului din care fac parte și trecutul patriei, să cunoască perfect și cei mai slabi toate măsurile metrice, pentruca apoi când ajung în viață, să nu-i poată înșela speculanții și să știe conduce fiecare economie sa cu pricepere.

Să i facem religioși și să transplântăm într'înșii dorul, plăcere a de a munci

Și cu deosebire să cultivăm într'înșii ideea tinerii la olaltă la toate lucrurile bune.

Din cas în cas să-i punem în poziție, să clarificăm acel ouget, acea simțire că un om singur de multeori e slab în toată privința, dar stând la olaltă și lucrând mână în mână și ajutându-ne unii pe alții, vom fi puternici.

În loc de a-i chinui, propunându-le unele lucruri cari absolut sunt de prisos pentru trebuințele zilnice, mai bine e ca în acest chip să-i pregătim pentru viață.

Să dezvoltăm într'înșii iubirea către locul nașterii lor, către satul lor ca să fie mândri, când acela înflorește și înaintează în bunăstare. Din când în când să le arătăm prin casuri concrete, de ce unii se fericesc, iar alții se nimicesc, de ce unele comune înaintează în toate, și de ce altele decad, și în legătură cu aceasta în clasele mai înalte să le facem cunoscute toate feliile de tovărășii, arătând binefacerile ce există în acestea. Spre scopul acesta vom face și însoțiri de școlari pentru procurarea recuizitelor de scris ș. a.

(Va urma)

Dela sate.

Petrecerea poporală din Herman.

— 17 Ianuarie v.

Trăim timpuri de tot critice. Pare-că nici odată nu s'a tins cu atâta patimă la stingerea simțului național din poporul românesc, cum se face de câți-va ani încoace. Școala am început să o pierdem, căci azi ea face mai mult serviciu maghiarizării, decât creșterii și cultivării copiilor.

În asemenea grele împrejurări de viață e bine să căutăm toate mijloacele pentru cultivarea simțului național și pentru înaintarea culturală și economică a poporului nostru. Această țintă se poate mai ușor ajunge prin înființarea de tovărășii, de reuniuni economice de tot felul, de casine populare, etc.

Am avut plăcere să asist Duminică în 9 Ianuarie st. v. a. o la o petrecere poporală, aranjată de reuniunea poporală de cântări „Armonia” din Herman.

Această Reuniune s'a înființat numai de trei ani de zile la stăruința harnicului preot Dumitru Greceanu și a învățătorilor George Fătuț și Andrei Goicea. Ei azi dispune de o avere de 1000 coroane. O foarte frumoasă avere, care însă cu toate acestea e dispărută față de averea morală intelectuală câștigată în acest răstimp pentru poporul și în special pentru tinerimea română din acest sat. Aceasta s'a putut vedea din acurata și frumoasa executare a mai multor coruri, din predarea corectă și îndemnată a piesei teatrale, din declamarea unei poezii și apoi din ținuta cuvințioasă a țăranimei la petrecerea frumoasă de joc ce a urmat cu multă veselie și în bună înțelegere până în zorile zilei.

Am rămas surprins de frumuseța și acuratețea, cu care au fost executate în cor cântările:

„Lăgân verde de mătăș”, de G. Dimă, Creangă ruptă de I. Vidu, Două inimi de G. Dimă și Lugoiana de I. Vidu.

Nu-ți venea să crezi, că ai în față un cor țăranesc, atât de dălu și de m-lodioase erau vocile coriștilor. Cu o deosebită frumuseță și exactitate au fost executate cântările „Două inimi” și în special „Lugoiana”. Aceasta din urmă prin temperamentul și vioiciunea, cu care a fost cântată, electrizase și entuziasmasse întreg auditorul, așa înzât în urma freneticelor aplauze a trebuit să fie repetată.

Nimic nu înșufletește mai mult, nu nobilitează în măsură așa de mare inime, și nu dă un impuls mai puternic, ca muzica. De aceea îndemnăm cu toată căldura, să se caute cât mai mult cultivarea frumoaselor cântece naționale românești pentru nobilitarea inimei poporului.

Toată lauda dirigentului G. Fătuț și un călduros îndemn la muncă și în viitor.

Dșoara Otilia Ianovici a declamat frumos poezia „Rada” de Coșbuc.

Piesa teatrală „Nicolae Vulpea” în 4 acte de Romul Muntean, a fost jucată de următorii: Învățătorii A. Goicea și G. Fătuț, Dșoarele Eufrosina Nan, Otilia Ianovici și Eufrosina Tomi și de tinerii țărani și țărance: A. Coman, G. Tomi, G. Sârbu, A. Burcoi, N. R. Tomi, A. Nan, A. Bătrân, G. Benea și A. Corbu.

Învățătorul A. Goicea a predat bine și natural rolul bogatului și sgărcitului cămătar Nicolae Vulpea, personajul principal al piesei. Învățătorul G. Fătuț a jucat bine și corect în rolul preotului. Deasemenea și-au îndeplinit cu mult succes rolurile Dșoarele Eufrosina Nan, Otilia Ianovici și Eufrosina Tomi.

A jucat foarte bine și cu multă siguranță fata de țăran A. Coman în rolul

principal al nevestei lui Nicolae Vulpea. Haz mult au făcut apoi, în rolurile de servitori ai lui Nicolae Vulpea, tinerii țărani George Tomi și George Sârba.

Peste tot am admirat siguranța, cu care se prezentau acești tineri țărani pe scenă și claritatea și fuziunea limbajului lor. Piesa teatrală e lungă, dar foarte potrivită și instructivă pentru popor. Predarea ei a ținut două ore. Cu toate acestea, auditorul nu s'a simțit de loc obosit, ci din contră pare că regreta, că s'a terminat.

După terminarea programului s'a început jocul cu o frumoasă horă românească. În răsărit s'a jucat frumos „Călușul” și „Bătuta” de următorii tineri: O. Stanciu, G. Tomi, A. Velican, A. Negrea, A. Nae, A. Bătrănu, G. Benea, și G. Sârba sub conducerea vătafului Andrei Burcoiu. Lauda acestor tineri și instructorului lor, învățătorului G. Fătuț.

Nu pot să trec fără să amintesc, că tinerul preot, Dimitrie Greceanu, care de câțiva ani conduce cu mult zel și abnegațiune parohia aceasta, a avut multă trudă și năceaz până a putut ajunge să și poată vedea un început de roadă al stăruitoare sale munci. Multe piedici i s'au pus în drum și mai de multeori pe oști doznice au căutat unii să-l stăjenească în activitatea sa și să abată poporul dela calea cea adevărată, ce o indică el. Dar nu s'a lăsat învins, nu s'a dat înapoi, ci a luptat cu îndoită tărie, convins fiind, că în această luptă purtată cu cea mai deplină curățenie a inimii și cu cele mai frumoase intențiuni, pentru binele și prosperarea poporului, va trebui să iasă învingător. Dumnezeu să i dea sănătate și putere, ca să și poată vedea realizate și celelalte multe planuri, ce le mai are, pentru înflorirea acestei comune frumuse din tractul Brașovului.

Dea Dumnezeu, ca armonioasa concurență, ce a legat prin Reuniunea „Armonia” pe conducătorii acestei comune preot și învățător cu poporul, să fie de o durată cât mai lungă, ca astfel roadele ei să fie din ce în ce mai bogate. R. D.

Voci din public.

Ni s'a trimis din Brad telegrama următoare:

Părințele Roman Ciorogariu, directorul seminarului și al „Tribunei” din Arad, varsă lacrimi de crocodil. Declarațiile sale sunt născociri tendențioase. Vor clarifica lucrurile, îndată ce vor dispune de timp. Asigur și până atunci pe ceterii „Telegrafului Român”, că altcum sună adevărul. Dr. Pavel Oprisa.

Balul din Făgăraș.

Despre balul „Crucii roșii” din Făgăraș ni se mai scriu următoarele:

În seara de 19 Ian. v. a avut loc balul dat de societatea internațională „Crucii roșii” în sala festivă a comitatului Făgăraș.

Din invitațiile tipărite în trei limbi, adică și în limba română, și distribuite inteligenței române alege din Făgăraș și jur, s'a putut vedea scopul umanitar cel urmărește această societate în general și în special pentru săracii noștri — care scop a și atras în număr mare inteligența noastră română și a îndemnat-o a participa în număr mare la bal. Sala comitatului nostru era frumos decorată, și până la intrare galeriile cu ghirlande de flori și frunze de brad împodobite.

Mai mult de a treia parte din publicul prezent era format de familii române, nelipsind nici costumul frumos românesc din sala comitatului nostru, unde i se cuvine a fi, — de unde n'ar trebui să lipsescă nici odată.

Deși sala comitatului este destul de spațioasă, totuși s'a părut prea mică, când s'a început hora mare și frumoasă, după care s'a mai jucat Sârba, Brâul și Hățgana.

O seară plăcută a fost aceasta de distracție sufletească la acest bal internațional. În pauză publicul a fost înveselit de multe cântări românești. Înaltul scop umanitar a știut intruni la această petrecere frumoasă, fără colorit politic, pe cei ce știu aprecia folosul acestor întruniri sociale.

Cei ce încercau cu zile mai înainte a zădărnici această petrecere nevinovată din motiv de solidaritate rău înțeleasă, au făcut fiasco, că nu i-a ascultat nimeni.

Inteligența și preoțimea după ce a început să și dea seamă de acele persoane și de importanța lor, — au respins ostroarea unei judecăți greșite — și au participat în număr neașteptat de mare la acest bal, care a avut un venit, atât moral, cât și material, însemnat pentru poporul nostru. Un participant.

NOTĂȚI

Conferența a patra dela Asociație. Chestiunile de igienă și de medicină populară, pe lângă toate însemnățile lor, sunt lăsat mai mult în gîja viitorului. Lumea, cu excepția specialiștilor, nu se prea ocupă de ele. Astfel conferența din igienă, ținută Duminecă în 5 Februar de Dr. Ilie Ben, sosit la timp, și este foarte de dorit, ca ea să nu rămână izolată, ci să fie urmată de alte conferențe cu subiecte din același domeniu. Dl. Dr. Ben a vorbit, pe scurt și lămurit, despre holera și mijloacele de apărare împotriva ei; a făcut istoricul acestei epidemii, a arătat călătoriile ei din Asia în celelalte continente, felul surprinzător cum se răspândește, precum și jertfele numeroase de vieți omenești ce a secerat cu deosebire în anii mai demult; a stăruit asupra meritelor bacteriologului Robert Koch, care a descoperit bacilul holerei, și în sfârșit a explicat măsurile de apărare în cazuri de epidemii, și adică atât măsurile ce privește autoritățile, cât și cele privitoare la persoane singuratic. Conferența a fost bine cercetată și bine primită. Constatăm în sfârșit, că sala Muzului de astă dată, chiar cu riscul de a nu fi credincioasă reputației sale, a împrăștiat o căldură potrivită.

Grevă studentească. La universitatea din Cracovia studenții au declarat greva din motiv că la facultatea teologică din orașul acesta a fost numit profesor preotul Zimmerman, pe care studențimea îl consideră nevrednic d'a ocupa o catedră universitară, de oarece nu are nici o activitate științifică. S'au ținut mai multe întruniri sîmțioase, unde tinerimea progresistă a cerut separarea facultății teologice de celelalte facultăți la toate universitățile din Austria.

Rentoarcerea moștenitorului de tron german. Din cauza pestilenței moștenitorul tronului german și-a întrerut călătoria în Asia răsariteană și se va rentoarce la Berlin împreună cu soția sa, care se află în Calro. Principele și-a făcut notițe în călătoria sa aziatică, conform dorinței împăratului, care vrea să afle modul de gândire al fiului său asupra țărilor și locuitorilor din orientul depărtat.

Iarnă grea. Ni se scrie din Petroșeni: De o săptămână băntue un vifor urât pe întregă țara Jiului. Ninscarea nu încheie ză și noaptea. Zăpada este pretutindeni aproape de un metru. Carăle nu mai circulează aproape de fel. Căile sunt toate troierite. Comunicația trenurilor suferă întârziere de cissuri întregi. De mult n'a fost o iarnă ca aceasta pe aici.

Pocăiții. Primim următoarea informație: De câțiva ani încoace s'a incubat și în țara Jiului o seamă de pocăiți săcui, cari în timpul din urmă și au întins mrejele și asupra Românilor. Au și prins pe vr'o cățiva. Săcuii s'au întărit binișor, mai ales de când preotul reformat din Vulcan încă s'a declarat pocăit și a pornit el însuși agitație între oameni. Na așa însă Români. Preoții români au pornit o contraagitație. Astfel preotul nostru gr. or. din Vulcan, Dr. Seb. Stancu, a ținut un ciclu de șapte predici începând cu ziua de sf. Nicolae. A vorbit despre Biserica, cruce, icoane, preoție, botez, fecioara Maria și cumincesătură. Iar Duminecă în 22 Ianuarie s'a întâmpnat că poporul îndignat ieșind din biserică a luat cu asalt cuibul pocăiților români, cu totul 5 oameni. Bieții pocăiți au scăpat numai cu fuga și în două zile s'au curățit din comună. A mai rămas unul singur, care în încăpăținarea lui persistă și e de baioacă tuturor oamenilor, cu atât mai vartos că i s'au descoperit multe fapte imorale. Așa ar trebui huițuți toți acești răstăciți încăpăținați. Cu stimă, Vulcan în 1 Februarie 1911 Petru Iacob, funcționar de mine.

Recensământ. Cel mai împoporat oraș în comitatul Hunedorii este orașul Petroșeni cu peste 10 mii de suflete, Deva are 8500, Orăștia 7200, Hătegu 3500. Din Reghinul s'arec se scrie că recensământul a constat 7300 de locuitori, (în 1900 au fost 6500), între aceștia 1436 de români.

Dascăl înghețat. Așa s'a ivit frigul iernii în săptămâna trecută, și din mai multe părți ale țării sosesc știri despre oameni înghețați. Un învățător dintr-o comună a comitatului Lipito, întorcându-se către casă dela o înmormântare din satul vecin, a înghețat pe drum. Nenorocitul dascăl este plâns de soția sa și de nouă copii orfani.

Ce cetesc orbi? Ne plângem de mulțimea formidabilă a analfabeților noștri. Și avem totuși dreptatea să ne plângem mai ales când auzim, că la alte popoare încep a ceti chiar și orbi. Praterul din Viena are o bibliotecă destinată pentru orbi. Din biblioteca aceasta în anul trecut s'au împrumutat 6207 volume, scrisse fi este anume pe seama celor lipsiți de vedere. Biblioteca numără 8 mii de volume de cuprins literar și științific. Autorii cetiți mai mult sunt: Anzengruber, Dehn, Schiller, Heyse, Grillparzer, Ibsen, Goethe, Wildenbruch ș. a.

Jubileu. Casa de păstrare a poștelor ungare și-a serbat săptămîna trecută jubileul de 25 ani dela înființare.

Iohann Orth. În prima Februar 1911 s'a împlinit terminul de un an, pus de mareșalul curții din Viena cu privire la prezentarea lui Iohann Orth, — numele ce și l-a luat arhiducele Ioan Salvator. Arhiducele neprezentându-se, va fi declarat mort, ear averea sa de trei milioane va fi distribuită între moștenitorii săi legali.

Expoziție internațională. Guvernul spaniol a decis să organizeze o expoziție internațională la Madrid în anul 1913.

Centenar. Se fac pregătiri de pe acum în lumea muzicală pentru a serba cât mai strălucit, în toamna anului acestuia, aniversarea de o sută de ani dela nașterea marelui pianist al țării noastre Francisco Liszt.

Candidat la post de medic. Magistratul orașului Giula, din comitatul Bichișului, a instituit un al treilea post de medic comunal. La acest post au concurs trei persoane. Între concurenți se găsește și doamna Dr. Valeria Curtuș. Se crede că are să și fie aleasă. În cazul acesta doamna Dr. Curtuș va fi în Ungaria prima femeie care ocupă un asemenea post.

Record aviativ. Din Paris se vestește, că un monoplan, sistem Bleriot, a făcut Vineri un sbor avînd pe bord opt pasageri.

Ziar nou. Primim la redacție primul număr din *Deșteptarea*, foaie pentru popor. Apare de două ori pe lună în comuna Novaci, județul Gorj. Abonamentul 5 lei pe an. Ziarul, pus în serviciul ridicării satelor românești, conține sfaturi și îndrumări în afaceri de legi, în chestiuni de economie rurală și de igienă, povestiri și felurite știri.

Școala din Cața. Sub titlul *Sculia di Cața* ziarul arumân *Dreptatea* din Salonic a publicat în nr. 3, despre școala aceasta o notiță, care aduce laude întemeietorilor școlii, și care se termină cu vorbele: „Mușata (frumusea) faptă! s' da Damnidzau s'videm ș' la noi ahtări bani arumâni!”

Anabapțiști omorâți. În o comună din Rusia, anabapțiștii au fost atacați de poporațiunea creștină ortodoxă, când se aflau adunați în casa lor de rugăciune. Preotul anabaptist, care tocmai predica, văzînd încercarea, a fost lovit de apoplexie și a murit pe loc. Poporațiunea infuriată a măcelărit apoi pe toți anabapțiștii și le-au devastat și casele. S'a deschis anchetă.

Una alta. Vorbind fraților dela țară, plugarilor români din patria noastră, cel mai nou „număr popular” al unui ziar cotidian scrie sub titlul „Utime informațiuni” între altele: „Conferința internațională pentru comerțul de cereale va fi prezidată de deputatul Kemf... Din cauza gravei situațiuni s'au făcut noi convocări de rezerve... Mahmud Șevbet pașa este contra acestui proiect al guvernului... din altă sursă se anunță, că situația în Iemen este foarte critică” etc. etc. — Frații plugari români ar fi, negreșit, încântați de aceste prețioase „ultime informațiuni” ale confrăților, — dacă ar fi spus la înțelesul poporului.

Mulțumită. Subsemnatul paroh gr. orient. român din Săcădate, în numele comitetului și sinodului parohial, aduc și pe această cale cea mai profundă mulțumită marelui mecenat și binefăcător Dni Vasile de Stroescu, pentru frumoasa donațiune de 500 cor. făcută bisericii noastre, cu ocazia renovații și reparării fundamentale din 1910. Const. Prie paroh și președinte.

Cazuri de lepră. Într-o localitate din Danemarca s'a constatat un caz de lepră la o femeie. Al doilea caz s'a ivit în Copenhaga, tot în zilele acestora. Cei bolnaviți sunt irlandezi de origine. Au fost izolați, atât ei, cât și toate persoanele, care au venit în atingere cu dăușii.

Viață socială.

Societatea de lectură „Ioan Popasu” a tinerimii studioase dela Institutul teologic și pedagogic din Caransebeș ține o sesiune festivă Duminecă în 30 Ianuarie 1911 st. v. (sf. Trei Ierarhi) în sala hotelului „Pomul verde”. Începutul la ora 8 seara.

Petrecere în Brad. Meseriașii români din Brad dau o petrecere socială împreună cu tombolă, în hotelul „Coroana”, la 11 Febr. 1911 st. n. Venitul e destinat pentru fondul de ajutorare al ucenicilor meseriași români. Începutul la 8 ore seara. În pauză tombolă.

Loja „Andrein Șaguna” din Sibiu a ordinat bunilor timpieri dă Duminecă 12 Februarie n., în sala festivă a Muzeiului Asociației, cu ocazia aniversării de un an dela fondare, o reprezentație teatrală împreună cu tablouri vii și conferență. Programul e următorul: Cuvînt de deschidere: Dr. Dionisie Moldovan. Sămbătă seara (când beai), tablou viu. Sămbătă seara (când nu beai), tablou viu. Cuvîntare festivă: G. Șterba. V. Drumul spre țintă, piesă în 2 acte de V. Rossel, trad. de G. Șterba. Bilete se pot procura dela librăria arhidiecezană și seara la casa. O parte din venitul curat este destinat pentru Muzul Asociației, iar cealaltă pentru crearea unui fond național de propagandă antialcoolică. Casa e deschisă la 4 ore p. m. Începutul la 5 ore precis.

Dela „Asociațiune.”

„Biblioteca populară a Asociațiunii.”

Vestim cu plăcere, că sosindu-ne favorul cerut dele poștă, cu 1 Februarie n. s. o. s'a și început expediarea broșurei Nr. 1., care în curînd va și ajunge în mâinile tuturor abonaților ei.

O mare piedică a fost și este și scrișoarea rea, cu care sunt scrise cele mai multe adrese, fiind în mare parte scrise numai cu creionul de abonați, așa în cât nici după cele mai mari opintiri nu s'au putut descifra sau ceti corect.

Rogăm deci pe iubiiți ceterii, ca îndată după primirea broșurei, să îndrepte greșelile făcute, însă acum să se scrie cu cerneală și cât se poate de ceteț.

De data asta — spre înconjurarea cheltuielilor mai mari și a altor neplăceri — mai multe broșuri s'au trimis la adresa domnilor colecțanți, pe cari îi rugăm în interesul cauzei — a le distribui celor în drept.

Cu îngăduința on. domni colecțanți această procedură se va urma și pe viitor, ca miile de exemplare să se poată pacheta și trimite mai cu înlesnire și spre a evita cât numai se poate greșelile și neorînduile în expediție.

În fine mulțumind tuturor on. domni colecțanți, îi rugăm stăruitor a continua și mai departe și fără preget căștigarea de noi abonați. Această jertfă și îndatorire morală a unui fiicăruia, nu noi o cerem, ci o cere marelui interes al neamului nostru.

Editura „Bibliotecii”.

Economie.

Impărțirea de sămințe.

Aducem la cunoștință membrilor Reuniunii noastre agricole, că subscrisul comitet va împărți în primăvara anului de față între membri în mod gratuit sămințe de nutrețuri măiestrite (de trifoi, napi, lăptarnă) și eventual de alte plante folosite.

Cererile adresate comitetului să se înainteze cel mai târziu până la 25 Februarie n.

Membrii împărțiți anii trecuți cu asemenea sămințe sunt rugați a ne face raport despre recoltă, cam și despre experiențele căștigate la cultura acestor plante. Sibiu, 1 Febr. n. 1911.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța
prez.

Vic. Tordășianu
secretar.

Teatru.

Astăzi, Luni, în beneficiul actorului Leo Kuhnayer se dă opereta „Schulzeniesel” Marti, opereta „Zigeunerliebe”. Mercuri în beneficiul artistei Tereza Bellau-Felds se va juca comedia „Die drei Grazen”. Joi drama „Glaube und Heimat” iar Sămbătă tragedia „Othello”.

Nr. 9/1911.

[28] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei **Acmariu** (cl. II.) se descrie concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele, cu întregirea prescripă dela stat sunt cele însemnate în coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul susindicat, în care timp concurenții, pe lângă observarea restricțiunilor reglementare, sunt îndatorați a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică, spre a cânta și predica, resp. celebra.

Alba-Julia, 12 Ianuarie 1911.

Oficiul protopresbiterial al tractului Alba-Julia în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopop.

Nr. 17/1911

[33] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala noastră din **Acmariu** se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Salarul: 600 cor. din repartitie iar restul dela stat, cuartir, lemne de foc și grădină.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu în termenul susindicat, îndatorându-se alesul învățător a instrui elevii în cântările bisericesti și a-i conduce în Dumineci și sâmbători la biserică, unde va cânta cu ei la sf. liturgie.

Alba-Julia, 15 Ianuarie 1911.

Oficiul protopresbiterial al tractului Alba-Julia în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

„TURNU-ROȘU“

cassă de economii, societate pe acțiuni în Boița.

Convocare.

Domnii acționari ai Cassei de economii, societate pe acțiuni „Turnu Roșu“ în Boița, se invită prin aceasta în virtutea §-ului 18 al statutelor societății la

a VII- adunare generală ordinară

care se va ținea în Boița la 23 Februarie n. 1911 la 3 ore p. m. în localul societății.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere privitor la bilanțul societății cu finea anului 1910.
2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitor la distribuirea profitului curat și darea absolutului.
3. Fixarea marcelor de prezență a membrilor direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
4. Alegerea a 5 membri în comitetul de supraveghiere.

Boița, 29 Ianuarie 1911.

Direcțiunea.**Bilanț la 31 Decembrie 1910.**

Activa — Vagyon.		Mérleg számla 1910 dec. hó 31 én.		Pasiva — Teher.	
	K f		K f		K f
Cassa în număr — Pénztár készlet	58.35	Capital de acții — Részvénytőke	19,896.00		
Cambii escontate — Leszámit. váltók	43,377.64	Depun. spre fruct. — Gyűmölcsöző betétek	56,164.70		
Imprum. hip. — Jelzálog kölcsönök	15,370.00	Fond de rezervă — Tartalék alap	3,326.92		
Imprum. pe oblig. — Kötvény kölcsönök	4,350.00	Fond de binef. — Jótékony célú alap	120.06		
Cont curent — Folyó számla	12,288.00	Div. nerid. — Fel nem vett osztalék	35.68		
Mobiliar — Felszerelés	225.00	Int. transit. anticip. — Előlegezett átmeneti kamatok	733.75		
amortizare 10% — leírás	25.00	Profit curat — Tiszta nyereség	1,966.88		
	82,243.99		82,243.99		

Contul Profit și Perderi.

Spese — Kiadás.		Nyeresség és veszteség számla.		Venite — Bevételek	
	K f		K f		K f
Int. de depun. — Betéti kamatok	2,728.79	Interese de escont — Leszámitolt váltók utáni kamatok	4,677.94		
Contrib. directă — Allami adó	582.29	Int. hip. — Jelzálogos kölcsön kam.	1,302.87		
Spese — Kiadás.	565.35	Int. de imprum. pe oblig. — Kötvény kölcsön kamatok	405.56		
Marce de prezență — Jelenléti jegyek	548.00	Int. după cont curent — Folyó számla utáni kam.	84.00		
Remunerațiuni — Jutalmak	550.00	Comp. de scris — Írási illeték	206.95		
Amort. din mobiliar — Felszerelésből leírás	25.00	Provizioni — Jutalékok	291.99		
Profit curat — Tiszta nyereség	1,966.88		6,966.31		
	6,966.31		6,966.31		

Boița, 31 Decembrie 1910.

Direcțiunea — Az igazgatóság:

Ioan Druhora

George Comșa, președinte—elnök

Ioan Stoia Bobeșiu

Vasilie Cloaje

I. Cădea

Ioan Brătulescu

Confrontând aceste conturi cu registrele principale și auxiliare le-am aflat în regulă — Jelen számlákat megvizsgálván, a fő- és segédkönyvekkel összhangásban találuk.

Boița—Boicză în 30 Ianuarie 1911.

(40) 1—1

Comitetul de supraveghere: — A felügyelő bizottság:

F. Constantinescu

N. Hnsea

I. Moldor

M. Brătulescu

N. Brătulescu

Redactor responsabil Teodor V. Păcișan.

Nr. 690/1910.

[18] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională din comuna **Poiana-poreului**, protopresbiteratul Cetatei de piatră să descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela popor din repartitie 300 cor. 2. Ajutor dela Preaven. Consistor Arhidiecezan 158 cor. 3. Lemne de foc. socotite în 42 cor. Pentru 400 cor. s'a înaintat rugare la Înaltul ministru de culte și instrucțiune publică, și să vor asema în învățătorului ales.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze petitiile la subscrisul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, având a se prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătoare la biserică pentru a se face cunoscuți poporului.

Lăpușul unguresc, (Magyarláp) 7 Ianuarie 1911.

Oficiul protopresbiterial al Cetății de piatră, în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasilie Duma
protopop.

O Damă

care ține mult la îngrijirea sănătoasă a corpului (pielii), în special pentru a înlătura liniștile și a ajunge la o piele fragedă și teint alb, — se spală numai cu

Săpun din lapte de crin
marca Cal pe băț
de Bergmann și Comp.
Tetschen a/E.

Bucata costă 80 bani, se află de vânzare în toate farmaciile, drogeriile și farmaciile. (32) 2—40

Nr. 11—1911.

[29] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei **Telna** (cl. II.) să descrie concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele cu întreg rea prescripă dela stat sunt cele însemnate în coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul susindicat, în care timp concurenții, pe lângă observarea restricțiunilor reglementare, sunt îndatorați a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică, spre a cânta și predica resp. celebra.

Alba-Julia, 12 Ianuarie 1911.

Oficiul protopresbiterial al tractului Alba-Julia în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

„DECEBAL“

institut de credit și economii, societate pe acții în Deva.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Decebal“, societate pe acții în Deva se invită în virtutea §-lui 17 din statute la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Deva Sâmbătă în 18 Februarie 1911 st. n. la 2 ore d. a. în localul institutului.

Ordine de zi:

1. Constituirea și designarea a doi notari și 2 scrutinători.
 2. Raportul direțiunii, prezentarea conturilor: bilanț, profit și pierdere, pe anul 1910; raportul comisiei de supraveghiere și hotărârea asupra profitului curat.
 3. Alegerea unui membru în direcțiune pe 2 ani.
 4. Alegerea comisiei de supraveghiere pe timp de 3 ani.
- În lipsa membrilor recerși, adunarea se va ținea în înțelesul §-lui 23 din statute la 25 Februarie 1911, tot la timpul și în localul indicat.
- Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare fie în persoană, fie prin plenipotență, au să depună acțiunile și plenipotențele la cassa institutului sau la cassa altor institute membre ai „Solidității“ conform §-ului 20 din statute.
- Din ședința ordinară a direcțiunii ținută la 25 Ianuarie 1911.

Dr. Virgil Olariu
vice-președinte.

Alexandru Moldovan iun.
notar.

§. 20. Numai acei acționari au drept de vot, cari sunt trecuți ca proprietari de acții în registrul societății cu cel puțin 3 luni înainte de termenul adunării generale și cari și depun cu 24 ore înainte de aceasta, pe lângă revers acțiunile lor, eventual la locurile designate prin direcțiune.

Avizul despre depunerea acțiunilor la locurile designate, are să sosească cu 24 ore înainte de ținerea adunării, altcum se privește de întârziat.

Contul bilanț cu 31 Decembrie 1910.

Activa — Vagyon.		Mérleg számla 1910. Dec. hó 31-ével.		Pasiva — Teher.	
	K f		K f		K f
Cassa în număr — Pénztárkészlet	4,585.90	Capital soc. — Részvénytőke	60,000.00		
Bon la alte bănci — Más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	884.08	Fondul de rezervă — Tartalék alap	26,000.00		
Cambii de bancă escontate — Váltótárca	152,621.00	Fondul de rezervă special — Külön tartalék alap	5,841.93		
Imprum. pe oblig. — Kötelezvények	240,105.00	Fond pt. dubioase — Veszteség alap	2,430.93		
Casa institutului — Intézeti ház	30,917.96	Parți fund. dela „Hunedoara“ — Ki nem fizetett tizletrészek	500.00		
Realități — Ingatlanok	1,033.43	Dep. spre fruct. — Takarékbetétek	275,991.80		
Mobiliar — Leltár	1064.00	Reescont — Visszeszámlítás	42,000.00		
Amortizare — Leírás	164.00	Divid. neridicate dela „Hunedoara“ — Töl fel nem vett osztalékok	550.50		
Efecte — Értékpapírok	200.00	Conturi credit. — Hitelezőszámlák	4,443.49		
Anticipațiuni — Előlegek	300.00	Int. transitoare pasive — Atmeneti kamatok	7,475.96		
Capital social nesolvit — Hátralékos részvénytőke	4,080.00	Profit curat — Tiszta nyereség	10,427.87		
Proteste — Óyások	35.11		435,662.48		
	435,662.48		435,662.48		

Contul și profit pierdere.

Debit — Tartozik.		Veszteség és nyereség számla		Credit — Követel.	
	K f		K f		K f
Interese — Kamatok:		Interese — Kamatok:			
de dep. spre fruct. — betétkamatok	14,654.42	de escont — váltók után	15,500.91		
la reescont — visszeszámlítás után	18,176.60	de oblig. — kötelezvény után	17,242.59		
Spese — Költségek:		dela dep. proprii — saját betétek után	44.27		
de birou — irodai	990.15	de capital social — részvénytőke után	729.64		
salare — fizetések	5,280.00	Provizioni — Jutalékok	4,521.92		
chirie — lakbér	440.00	Házbér	495.00		
Dare — Adók:			38,564.33		
directă și aruncuri — egyenes és potadó	2,930.37				
10% dela int. de dep. — tőkekamatadó	14,689.22				
Marce de prezență — jelenléti díjak	382.00				
Amort. din mob. — leírás a leltárból	164.00				
Profit curat — Tiszta nyereség	10,427.87				
	38,564.33				

Deva, 31 Decembrie 1910.

Alexandru Moldovan sen.
director — igazgató.

Alex. Moldovan iun.
contabil — könyvelő.

Direcțiunea — Igazgatóság:

Dr. Olariu, elnök.

Candrea Valer

Dr. Moldovan

George Gila

George Popoviciu

Cutean Romulus

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte. — A'ól ott fe'ügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálta és helyesnek találta.

Deva în 27 Ianuarie 1911.

(37) 1—1

Comitetul de supraveghiere — A felügyelő bizottság:

Dominic Rațiu Adam Leșcican Iosif Petrovits Nicodim Ardelean N. Duma

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane

Nr. 12/911.

[39] 1—3

Concurs.

In conformitate cu decisiul comitetului parohial din Pischinț, ddto 9 Ianuarie 1911, pentru ocuparea postului vacant de învățător la școala noastră confesională de acolo se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. R. măn.”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental din repartitie bis. și pământ 600 cor.
2. Ajutor dela stat 400 cor.
3. Cuartir, lemne și grădină în natură.

Doritorii de a ocupa acest post se îndatorează a-și subțerne rugărilor instruite conform legii în vigoare în termenul arătat subsemnatului, având a se prezenta și la fața locului pentru a face cunoștință cu poporul.

Orăștie, 11 Ianuarie 1911.

Pentru oficiul protopresbiterial:

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 2750 Pl. 1910.

[17] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de **secretar** la Consistorul ortodox român din Oradea-mare, în mod definitiv, cu salar de 2900 cor. și dreptul de pensie în cadrul statutelor fondului de pensie pentru funcționarii consistoriali, se publică concurs în termen de 30 zile socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și școala”.

Cine dorește a ocupa acest post să-și înainteze recursul subsemnatului Consistor provazut cu documente:

- a) că e credincios al bisericii ortodoxe române;
- b) că e preot, ori teolog cu examen de calificare preoțască;
- c) că e licențiat ori absolvent al facultății de litere (filozofie) și ce limbi vorbește și scrie;

d) ce activitate publică a dezvoltat până acum, fie prin lucrări literare, ori pe terenul școlar sau administrativ.

Secretarul în afară de agendele ordinare secretariali și cele prezidiale va prevedea și referada în senatul școlar și eventual cel episcopesc.

Oradea-mare 30 Decembrie (12 Ianuarie 1911) 1910.

Consistorul eparhial

gr. or. rom. din Oradea-mare

Nr. 2642 Pl. 1910

[10] 3—3

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de **protopresbiter** în tractul Beiuș, cu parohia centrală intermala Dobrești, devenit vacant prin trecerea în statul de penzie a protopresbiterului Vasile Papp, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

- a) Retribuțiunea dela dieceză pentru ședulele dela cununii și inspectarea școlară în sumă de 1000 cor.; b) Competința pentru vizitațiunea canonică și revidarea socotelilor dela parohiile de clasa I 20 cor., dela parohiile de cl. II 15 cor., dela parohiile de cl. III 10 cor.

Numarul parohiilor 62.

c) Bir protopopesc dela preoții cu întregire la 1600 cor. 20 cor., preoți cu întregire la 800 cor. 10 cor.

d) Paușalul cancelariei protopopesci dela parohii de cl. I 6 cor., dela parohii de cl. II a 5 cor. și dela parohii de cl. III a 4 cor.

Din parohie: întregirea la 1600 cor. dela stat și sticlele uzate.

Toate dările și sarcinile după venitele sale le va suporta cel ales.

După ajungerea în vacanță a parohiei centrale Beiuș va avea să ocupe această parohie.

Aspiranții la acest post se așteaptă a-și înainta în termenul indicat Consistorului gr. or. român din Oradea-mare (Nagy-Várad) recursul ajustat cu documentele despre calificarea normată în § 53 din Statutul organic și prin concluzul congresual nr. 111 din 1888, și adevă că au calificarea prescrisă în regulamentul pentru aspiranții la parohii de cl. întâie, cu atestat de maturitate, cu atestat că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin mulțumitor și că prin zel și diligența lor s'au distins în activitatea pe terenul bisericesc și școlar.

Oradea-mare, din ședința plenară, ținută la 30 Decembrie (12 Ianuarie 1911) 1910.

Consistorul
gr. or. rom. din Oradea-mare.

Nr. 31—1911

[31] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III. **Tecaru**, protopresbiteratul Geoagiului, să publice concurs cu termen de 30 zile dela 1 a publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a dotațiunii preoțești.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a se prezenta, — cu prealabila în cunoștințare a subscrisului, — în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Petițiunile de concurs, instruite conform regulamentului pentru parohii, au să se înainteze la subsemnatul oficiu în Geoagiu (Algyogy) în termenul deschis.

Geoagiu, 13/26 Ianuarie 1911.

Oficiul protopresbiterial al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 776/1910.

[19] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de al doilea învățător dela școala populară confesională gr. or. română din **Draguș** protopresbiteratul gr. or. al Avrigului se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salariul anual de 600 cor. din cassa bisericească și 400 cor. se vor cere întregire dela stat; cuartir și grădină în natură și un stânga de lemne pentru foc. Cuincuenalele se vor cere dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subțearnă cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la subscrisul oficiu protopresbiterial gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek, Szebenvármegye) până la termenul susindicat, având a se prezenta în vre-o Dumneacă sau sârbătoare la biserică spre a cânta și face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 30 Decembrie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Avrigului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Ioan Cădea
protopop.

Pr. 6—1911.

[14] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională din **Bacainti**, protopresbiteratul Geoagiului, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar: a) dela cassa bisericească 440 cor., b) folosința unui complex (agru) în mărime de 5 jug., eventual arânda celuiia în sumă de 160 cor., c) ajutor dela stat, asemănat de la 1 Ian. 1910 în sumă de 400 cor.

2. Cuartir în natură.

3. Lemnele trebuincioase pentru încălzitul școlii. Învățătorul e îndatorat a conduce pe elevi în Dumneacă și sârbători la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Cererile instruite conform normelor în vigoare sunt a se înainta în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiterial, iar concurenții ar face bine să se prezinte în comună pentru a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu, 5 Ianuarie n. 1911.

Oficiul protopresbiterial al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Aviz.

Să sprijinim arta română!

Reîntorcându-mă zilele acestea din călătoria de studiu ce o am făcut în străinătate în arta picturii bisericești, m'am stabilit definitiv în comuna mea **Agârbiciu**, tractul Mediașului, unde primesc în executare tot felul de pictură, în special bisericească, ca: **Iconostase** (altare), ori și ce fel de icoane sfinte, în toate mărimile pictate pe pânză, lemn, zinc, tinichea etc. cu uleiuri fine. **Icoane pentru prapori**, cum și **prapori întregi**. **Icoane sfinte pentru școli**. Reparațiuni și reînnoiri de pictură veche. Tot felul de **aurituri** până la cel mai fin aur veritabil. Prețurile sunt foarte moderate.

S'îi și informațiuni la cerere trimite cu plăcere. Pentru lucrările mele posed număratoase atestate de mulțumire. Cerând sprijinul onorabilei obști române, semnez

cu deosebită stimă:

Nicolae Baci,

pictor bisericesc.

Agârbiciu — Szász Egerbegy

(25) 3—3

Numai un orologiu din aur de 14 carate

Înlocuiește orologiuul nostru suflat cu 14 carate aur de goldin patent remontoir.

Acest orologiu svizzer trezește prin forma sa exterioară — admirare generală.

Mechanismul e conștiințios construit, încât pentru preciza umblare a acestuia garantăm pe 5 ani în scris.

Orologiul acesta abia de specialiști se poate deosebi de un orologiu de aur, rezistă ori cărei strapață. Cu 3 capacuri masive de goldin cu plăci aurite; coperiș saltiv cu osiile garantat în rubin cor. 10. Cu catină (lant) dublă cor. 13, 3 bucați cor. 28.

Heinrich Weiss

Ujbánya (Ungaria).

(27) 2—6

Dr. Petru Șpan:

Idei pregătitoare în pedagogie . . . C 3.—

Treptele formale ale învățământului

(Ediția a doua) . . . „ 1-60

Povești pentru anul primșcolar (lec-

țiuni după treptele formale) Ed II „ 2.—

Carte de cetire a II a . . . —50

Noul Abecdar ediț. II-a . . . —40

Călușul noului Abecdar . . . —20

Dr. Daniel P. Barcianu. Vieța**și activitatea lui** . . . —50

Lecții de psihologie . . . 1-20

„ de didactică . . . 2-40

Se pot procura dela

Librăria arhidiecezană.**Piese muzicale de Tib. Brediceanu.****Doine și cântece.**

(Voce și piano.)

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.

Cântă puul cucului.

Bădișor depărțitor.

Spune mândr' adevărat.

Vai, bădiță, dragi ne-avem.

Cine m'aude cântând.

Bade, zău, o fi păcat.

Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu, bade, ce mi-ai spus.

Vino, bade, iar acasă.

Năcăjit, ca mine, nu-i.

După ochi ca murele.

Floare fui, floare trecui.

Cântec haiducesc.

Trageți voi boii!

Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo.)

CAIETUL I.

Lugojana.

Măzărca.

Ardeleana (ca în Banat) I.

Pe picior I.

Ardeleana I.

Brău I.

Hora.

Ardeleana (ca în Banat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca în Banat) III.

Ardeleana II.

Pe picior II.

Țarina.

Învărtita I.

De doi.

Ardeleana III.

Brău II.

CAIETUL III.

Brău III.

Hăteșana.

Ardeleana (ca în Banat) IV.

Învărtita II.

Pe picior III.

Ardeleana (Abrudeana) IV.

Ardeleana (ca în Banat) V.

Brău IV.

Prețul unui caiet: cor. 4.—
fr. 5.—

Preludiu și Hora din „Serata etnografică”, pentru piano, ed. II.

Bândunica, vals, pentru piano, ed. II.

Vioarele, vals, pentru piano, ed. II.

Nou! — Aurora, vals pentru piano. — **Nou!**

Prețul a cor. 2.—
fr. 2-50

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general:

Librăria arhidiecezană Sibiu (Nagyszeben).

Altoi de viță puternică

nobilă americană, cioplită ori cu
rădăcină.

Fiecare viticultor, care are lipsă de viță puternică, liberă de peronosporă, bogat înrădăcinată și bine încreșcută — pentru altoire, — să se adreseze cu toată încrederea la școala de viticultură din Reichenodorf, proprietar **Simon Nemencz**, posta Riomfalva, unde cu prețurile cele mai moderate se află materialul cel mai bun de plantat.

Mare depozit din calitățile cele mai bune, pentru struguri de vin și masă.

Simon Nemencz,

posesorul primei școale de vierit din
Reichenodorf Nr. 121 posta Riomfalva.

Cataloge la cerere gratuit și franco!

(360) 31—

Prin **Librăria arhidiecezană din Sibiu**, se pot procura următoarele re-cuisite de învățământ impuse de noua lege școlară:

Tabele de cetit ungurești . . . 4-80

Tabele de cetit românești . . . 4-80

Göcz P., A métermértékek falitáblája . . . 1-20

Bittenbinder M., Utasítás a méter-

rendszer használatára és tanítására

a népiskolák számára . . . —60

Rosch-féle természetrajz obrák (16 bu-

cătă în color și cu text explicativ) 15—

Mașină de socotit . . . 13-50

Bopp, Colecțiune de măsuri metrice . . . 12—

Mapa politică a Ungariei . . . 14—

Mapa politică a Europei . . . 15—

Mapa fizică a Europei . . . 15—

Mapa fizică a Ungariei . . . 15-30

Tabelele de părete ale lui Hötzel:

Primăvara, vara, toamna, iarna, Cur-

tea țărănească, Munții, Orașul, trase

pe pânză a . . . 6-60

Mapele comitatelor singuratică a 20 și —30

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare

Octoihul-mare

cu litere cirile.

Prețul cor. 25.—.

In 100 ani

se ivește numai odată ocaziunea de-a putea cumpăra **ieftin** și **bine**, **pomi** și alte **plante**, **pentru școli de pomărit**. Să nu scape deci nimenea această ocazie favorabilă, ci să comande imediat ce-i e de lipsă după consemnarea de mai jos, valabil cât timp depozitul va ajunge

Pomi
Tufe de decorat
Conifere
Plante sălbatice

din curățiri totale a pă-
mântului cu **prețuri de**
tot reduse.

Fr. CASPARI & COMP. Școale de pomărit

(879) 14—32

Mediaș, Transilvania.

Catalog la cerere gratuit!

Serviciu prompt și conștientios.

Prima fabrică transilvană
ces. și reg. privilegiată

de casse de fier și oțel,

și
lăcătușerie de artă și construcție,
instalată cu putere electrică.

E. Purece,
Sibiu — Nagyszeben
Strada Faurului 19.

2 4—10

Cataloge de preț gratis și franco.

Cărți pentru bibliotecile parohiale-școlare.

Dela **Librăria arhiepiscopală din Sibiu** se pot procura următoarele cărți mai noi apărute:

	cor.		cor.
Agârbiceanu I., Novele	1-50	Ciocărlan I., Pe plaiu, nuvele	1-50
— Două iubiri, novele	2—	Corbu I., Ad Astra! Astronomie populară în icoane Cu mai multe ilustrațiuni și icoane în text	2—
— In clasa cultă, novele	2—	Cuza A. C., Poezii, epigrame și cugetări	1-50
Adam I., Constanța pitorească	2—	Dauș L., Iluzii, roman	1-50
Alexandrescu Dorna, Arnăuța, roman	1—	Delavrancea P., Sutăvica, nuvele	2—
Andersen, H. C., Povestiri, trad. de Ruxandra Viăuțu	2-50	Dulfu, Căntece și povești	1-50
Anghel-Iosif, Caleidoscopul I/II a	1-50	Dragoslav I., La han la trei ulcele	1-50
— Ciresul lui Lucius, nuvele	1-50	Dunăreanu N., Rasplata, nuvele	1-50
Anghel, Fantazii, poezii	1-50	Emnescu M., Poezii. Ediție ilustrată și revizuită de I. Scurtu	2—
Asachi G., Poezii	1-50	Farago E., Șapte din umbră	1-50
Balzac H., Moș Goriot, roman	1—	Flaubert, Doamna Bovary, roman	2—
Bărsanul I., Rapsodie și balade	1-50	Gane N., Spice, nuvele	2—
Basmă din toate ținuturile românești	1-90	Gărieanu E., Nucul lui Odobac, nuvele	1-50
Bianu Dr. V., Doctorul de casă sau Dicționarul sănătății îmbodit cu 315 chipuri	14—	Gărieanu E., Intr'o noapte de Mai, nuvele	2—
Bolcaș L., Seri albăstre (Pentameron)	1-50	Gărieanu E., Bătrânii, nuvele	3—
Bolcaș L., La cărările vieții	1-50	Hodoș E., Departe de lume, nuvele	1-50
Björnsterne-Björnson, Veselul strengar, nuvele	1-50	Holban, Oamenii celebri din antichitate	3-50
Björnsterne-Björnson, Synove Solbakken	1-50	Iosif N. N. O., Primăvară	1—
Boteni I. I., Din satul nostru, nuvele	1-50	Ibraileanu, Spiritul critic în cultura românească	2—
Bucura Dumbravă, Haiducul, roman	2—	Ibraileanu, Scriitorii și curente	2—
Calmuțchi V., Floricele, poezii	1—	Iorga N., Istoria Romei în vremile mai nouă dela Ludovic al XIV până astăzi	3—
Caraivan V., Povești de pretutindenii	2—	Iorga N., Istoria Românilor pentru poporul român	3—
Caragiale, Schițe nouă	2-50	Iorga N., Din faptele străbunilor	1-50
Carmen Sylva, Prințul codrului traducere după original de Lia Hârsu	—30	Ispirescu P., Legende sau Basmele Românilor	1-50
Cazaban, Chipuri și suflete, nuvele	1-50	Lecca I. G., Dreptul vieții, roman	2—
Cerna, Poezii	2—	Lovinescu E., Viața și opera lui G. Alexandrescu	2—
		Lovinescu E., Critice I.	3—

O vai!

La tusă, răgușală și mucărie ajută repede și sigur

Trăiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

Farmacia „Reichspalatin“
Budapesta, VI., Váci körút 17.

Pastile de piept ale lui!
EGGER m'an scapă repede

O să mă înnece
această tusă rea!

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummel, Carol Priessel, Au-
(867) 21—26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhölger, Ludwig Binder, farmacia.

THE CAMPBELL

renumita fabrică engleză de motoare livrează cele mai bine construite și durabile

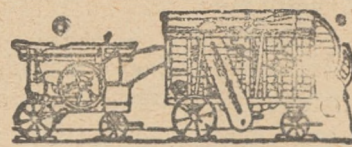

Motoare și
Locomobile

cu Benzin
Ulei crud
Gas

Circularea
cea mai ieftină
cea mai sigură
cea mai neimpiedecată

Prețuri ieftine. Condiții favorabile de plată. Garanție în toată viața.

Agent general:

(880) 14—26

Korányi Victor, BUDAPEST, VI., Liszt Ferenc-tér Nr. 9.
Telefon 65—64.

„Mugurul“

îns. econom. că comercială, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se afla de vânzare la

Insoțirea economică-comercială

„Mugurul“

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

Material disponibil în altoi peste

doază (2) milioane.

— Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă. —

Altoi desvoltați la perfecțiune.

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni platite pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularii școalei de altoi.
(464) 11—

Requisite de scris

se pot procura
de la

Librăria arhiepiscopală

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnatoria de clopote și fabrica de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mult ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate
(278) 18—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal.
Prețcuranturi ilustrate gratis.

